

Gronings zilver is goud voor Groninger Museum

"Veilingen aflopen? Nee, als ik dat zou doen, zou ik niet meer achter dit bureau kunnen zitten. Ik zie wél alle catalogi. Ik weet dat er nog heel veel Gronings zilver onder de mensen moet zitten. Het duikt regelmatig op bij veilingen." Ida Stamhuis (conservator kunstnijverheid van het Groninger Museum; "nu al een jaar of tien") is van veel markten thuis, maar wijdt de laatste maanden een belangrijk deel van haar activiteiten aan de grote zilver-expositie die over enkele maanden in het museum zal komen.

Helemaal gewijd aan Gronings zilver. Het wordt een unieke expositie, voerspelt Stamhuis. "In 1975 hebben we de laatste grote zilver-expositie gehad: kerkelijk zilver, stadszilver, gildezilver en particulier zilver dat in de 17e, 18e en 19e eeuw instad en

provincie werd vervaardigd. De nieuwe expositie geeft vooral een beeld van het gebruiks-zilver. Het enige dat ons - na ruim twintig jaar - nog herinnert aan de grote expositie van '75 is één beduimelde catalogus."

De uitzonderlijk fraaie collectie Gronings zilver is geheel afkomstig van een vermogende Groningse familie die onder geen beding genoemd wenst te worden. "Ze hebben gezegd dat het in dit geval alleen om de voorwerpen gaat en niet om de familie", vertelt Ida Stamhuis. "Ik denk dat ze gelijk hebben." Zes jaar geleden heeft de familie de werkelijk honderden stuks zilver tellende collectie langdurig in bruikleen gegeven aan het Goud-, Zilver- en Klokkemuseum in Schoonhoven dat de collectie de afgelopen maanden (opening medio mei dit jaar; tot en met zondag

14 september) mondjesmaat laat zien.

Vanaf zondag 28 september is de unieke expositie te zien in het Groninger Museum waar hij tot en met zondag 23 november zal blijven. Daarna gaat-ie weer terug naar Schoonhoven. Stamhuis: "Wij hebben zelfs een keuze moeten maken. De collectie omvat alleen al meer dan tweehonderd zilveren lepels. Maar we brengen zoveel mogelijk omdat we nu eindelijk de kans krijgen een goede indruk te geven van het gebruiks-zilver uit de glorie-tijd van stad en ommelanden." Gronings zilver uit vroeger eeuwen - legt Stamhuis mij uit - onderscheidt zich van ander zilver door een sobere stijl met over het algemeen fraaie graveren. "Fries en Utrechts zilver uit die eeuwen bijvoorbeeld is veel barokker. Over het algemeen kun je zeggen

Ida Stamhuis bij een van de bestaande vitrines met Gronings zilver (kerkzilver uit Middelstum). © Reyer Boxem.

dat het Gronings zilver het meest overeenkomt met zilver uit Ostfriesland."

"Wat ikzélf een pronkstuk vindt? Er zit een hele fraaie drinkbeker van de stad-Groningse zilversmid Arend Hamminck bij uit 1671/1672. Een hoogte van zo'n 19 centimeter, met een prachtige voet en met de bekende stekelrand of doornkrans zoals je die méér ziet bij Groningse drinkbekers uit die tijd. Maar er zit veel meer fraai materiaal bij."

Na de 23e november gaat de expositie weer terug naar Schoonhoven. Wat dat resteert is het lijvig boekwerk dat Nijmegenaar Jean-Pierre van Rijen ("hij is bekend schrijver over edelmetalen en bezig met een proefschrift over kerkelijke edelsmeedkunst") heeft samengesteld en dat niet alleen catalogus is, maar voor het eerst ruim inzicht geeft in de betekenis van Gronings zilver.

"Wij exposeren ruim honderd stukken uit de collectie. Het is onmogelijk álles te laten zien. Maar kenners hebben al een zucht van opluchting geslaakt. Eindelijk zijn we met het boek van Van Rijen - een goede samenwerking tussen de musea in Schoonhoven en Groningen - in staat een standaardwerk op de markt te brengen dat een goed beeld geeft van de Groningse zilversmeden uit vroeger eeuwen. Er worden meer dan 260 stukken zilver in beschreven en ik denk dat we werkelijk alle zilversmeden de revue laten passeren, compleet met meestertekens en alle details."

Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel en bij de Museumwinkel. Kosten 89,50 gulden. *Nu 17-7-97*